

[Hvidberg.]

gældende lov så umulig. Jeg kender ikke denne udviklingslære. Jeg bebrejder den højtærede undervisningsminister, at han har kasseret dette udvalg og derved tilbageholdt for os arbejdsresultater, som nu kunne være os til gavn, og jeg anmoder om en forklaring herpå.

Lad os dernæst se lidt på begivenhederne fra november 1954 til april 1955. Ministeren indbød „lærerorganisationerne og enkelte andre skoleinteresserede kredse“ — som det hedder — til rundbordsmøde af intern karakter. Ja, det var åbenbart meget internt, og det skulle gå stille af. Men er det rigtigt, spørger jeg, at ministeren pålagde rundbordsforhandlerne ikke at give oplysninger til pressen, medens ministeren selv gav sit indlæg eller dele deraf til pressen? Drøftelserne ved rundbordsmødet førte til nedsættelse af et udvalg med den opgave at udforme et konkret forslag til omordning af skolevæsenet på grundlag af de ved rundbordsmødet drøftede retningslinier. Jeg vil påstå, at dette 8 mands udvalgs sammensætning var præget af besynderlig tilfældighed, eller havde det måske sin specielle hensigt med denne tilfældighed?

Man forestille sig nu, hvad det egentlig er, der er sket. Der nedsættes et udvalg, som har til opgave at afgive et konkret forslag til omordning af Danmarks skolevæsen. Jeg ved godt, det skulle være på grundlag af rundbordsforhandlingerne, og at deres grundlag igen var lærernes fællesudvalgs betænkning. Men her skulle der jo gås langt udover dette. Altså: man skal afgive et konkret forslag til omordning af Danmarks skolevæsen. Det udvalg, som skal gøre det, skal bestå af 8 af minister Bomholt valgte personer, et udvalg, som i høj grad er karakteriseret af dem, der mangler i udvalget, og det skal gøre sig færdigt i løbet af januar måned. Sådan handler man med Danmarks skole.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke var enighed i udvalget. 3 medlemmer har ikke kunnet tiltræde forslagene som helhed. Det ville under disse forhold unægtelig have været lærerigt for os andre da at se et referat af møderne med medlemmernes navne under — eller i alt fald et resumé med navne under. Men noget sådant har vi ikke set noget til.

Hvis en mindre usædvanlig fremgangsmåde end den af ministeren valgte var blevet fulgt, havde vi formentlig nu haft mulighed for at sætte os ind i, hvad undervisningsinspektørerne har at sige om denne sag, og det ville have været overordentlig vejledende for os, eftersom disse mænd ubestrideligt sidder inde med en erfaring og et overblik over hver sin afdeling af dansk skoleliv, som man selvfølgelig ikke kan undvære i en sag som denne. Imidlertid ser jeg af undervisningsinspektør, dr. Højberg Christensens udtalelser ved gymnasieskolernes lærerforenings møde, at minister Bomholt åbenbart har den opfattelse, at en undervisningsinspektør ikke bør udtale sig om, hvordan det danske skolehus skal bygges op. På samme måde forholder det sig åbenbart med undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne og vel også med statskonsulenten for folkeskolen og seminarierne. Jeg må tilstå, at jeg står temmelig uforstående overfor en sådan indstilling. Den synes mig at vidne om en helt forbløffende selvbevidsthed. Under normale forhold ville vi andre dog have kunnet få sådanne konsulenters syn på disse spørgsmål forelagt, før vi tog standpunkt. Det kan vi altså ikke nu, men jeg mener, at folketinget må kunne forlange besked. Det drejer sig jo ikke her om embedsmænd, man kan afvise, men om rådgivere, som man ikke kan undvære. Folkestyret kan ikke bestå, hvis det afviser at høre sagkundskaben. Jeg må gå ud fra, at det folketingsudvalg, som nu bliver nedsat, vil forlange disse rådgivere indkaldt og afæske dem udtalelser.

Jeg skal nu ikke bruge mere af min tid til at tale om dette, men jeg tør jo nok sige, at det er et noget usædvanligt forspil til de to lovforslag. Intet lovforslag, som fremsættes i det høje ting, bør imidlertid bære præg mere af en enkelt mands temperament end af rolig overvejelse og visdom. Jeg ville ikke have omtalt tilblivelseshistorien så indgående, hvis ikke jeg havde den opfattelse, at tilblivelseshistorien havde skadet disse lovforslags indhold.

Med hensyn til selve det fremsatte lovforslag om ændringer af lov om folkeskolen var jo hensigten dermed at komme fri af de problemer og vanskeligheder, som trykker os alle så hårdt. Et hovedproblem er